

HET 17DE INTERNATIONALE PHYSIOLOGENCONGRES TE OXFORD

VAN 22—25 JULI 1947

Het te Oxford gehouden 17^e Internationale physiologencongres was het eerste sinds 9 jaren. Voor vele deelnemers bood het de kans oude bekenden weer te ontmoeten en oude vriendschappen te verstevigen. In zover was het, zoals ieder congres, een succes, ook al ontbraken er velen die het einde van de oorlog niet meer hadden mogen beleven.

Dat ook in ander opzicht het congres een onverdeeld succes was, zou ik niet durven beweren. De technische organisatie met betrekking tot de huisvesting en materiële verzorging der 1200 deelnemers was uitstekend; onze Engelse gastheren hadden alles gedaan om ons hetverblijf te Oxford zo aangenaam mogelijk te maken. Het overgrote deel der congressisten was ondergebracht in de voor Oxford en Cambridge zo kenmerkende Colleges; dat gaf de deelnemer gelegenheid zich, meer dan anders mogelijk geweest zou zijn, in te leven in de eigenaardige sfeer welke die Universiteitssteden kenmerkt, ook al was tengevolge van het feit, dat de meeste studenten gedurende de zomervacantie afwezig waren, deze sfeer niet geheel te bevatten voor hen die Oxford niet ook buiten de vacaties kenden. Jammer was het, dat in het algemeen zelfs zij die in hetzelfde College logeerden, elkaar niet of nauwelijks leerden kennen, hetgeen zeer goed mogelijk geweest zou zijn, indien in ieder College een Engelsman als gastheer en tafel-praeses zou hebben gefungeerd.

De wetenschappelijke organisatie van het congres liet wel iets te wensen over. In de eerste plaats was het aantal deelnemers veel te groot; hetzelfde gold voorts met betrekking tot het aantal wetenschappelijke voordrachten, waarvan er meer dan 450 op het programma stonden. Indien men bedenkt dat deze voordrachten moesten worden samengeperst in vier dagen en dat bovendien nog een middag (Woensdag) werd vrijgehouden voor uitstapjes in de omgeving, zal men begrijpen, dat alleen een zeer straffe organisatie in staat geweest zou zijn alles op de juiste wijze te doen verlopen.

Het congres was niet in secties onderverdeeld, en er werden niet, zoals op het 16^e congres te Zürich, door enkele prominente, daartoe uitgenodigde onderzoekers, referaten over bepaalde, in het brandpunt der belangstelling staande, onderwerpen gehouden als inleiding tot de op deze onderwerpen betrekking hebbende vrije voordrachten.

Het was uit den aard der zaak nodig de zittingen te verdelen over een groot aantal collegezalen. In het algemeen werden er 's ochtends zowel als 's middags op negen plaatsen tegelijk voordrachten gehouden, terwijl er bovendien nog permanente demonstraties, demonstraties op bepaalde uren en filmvertoningen waren georganiseerd. Juist doordat geen duidelijke onderverdeling in secties was tot stand gekomen, was het vaak gewenst in de loop van een ochtend- of middagzitting enige malen van de ene collegezaal naar de andere te lopen, ten einde de voordrachten waarin men bijzonder belang stelde, te kunnen aanhoren. Het spreekt van zelf dat, wilde men hierbij niet voortdurend worden teleurgesteld, het nodig geweest zou zijn, dat de voorzitters der bijeenkomsten zich strikt aan het tijdschema zouden hebben gehouden. Dit was echter geenszins het geval. Enerzijds bleek het dat velen, die een voordracht hadden aangekondigd, waren weggebleven zonder hiervan het secretariaat van het congres in kennis te stellen, anderzijds had men voortdurend te kampen met tijdsoverschrijdingen, in het bijzonder ook bij de discussies, waarvoor uit den aard der zaak de tijd zeer krap toegemeten was. Ook werd herhaaldelijk de volgorde der voordrachten gewijzigd, omdat de sprekers niet op tijd aanwezig waren. Aan de ingang der collegezalen was niet te zien, welke voordracht op een gegeven moment werd gehouden. Het gevolg van dit alles was, dat indien men op de tijd waarop een bepaalde voordracht vastgesteld was, in de desbetreffende collegezaal binnenkwam, men meestal of te vroeg of te laat was. Jammer was het ook, dat gedurende de voordrachten en de daarop volgende discussies de deuren niet gesloten werden gehouden, zodat er voortdurend congressisten binnenkwamen

of de zaal verlieten, hetgeen de rust niet ten goede kwam. Een ander bezwaar was, dat de uittreksels der voordrachten zowel als het programma pas aan de leden ter hand werden gesteld, toen zij reeds in Oxford waren.

Voor zover ik heb kunnen nagaan zijn er geen bijzonder belangrijke nieuwe feiten op het congres medegedeeld, terwijl een deel der voordrachten zeker ver beneden het peil lag, dat van mededelingen op een internationaal congres verwacht kan worden.

Het eigenlijke congres werd op Dinsdagmorgen, 22 Juli, geopend. 's Maandags-avonds werden de congressisten in de Hall van Christ Church namens de Britse regering ontvangen door den Paymaster-General, het Lagerhuislid MARQUAND. Op deze receptie, welke ik niet kon bijwonen, schijnt het aan lafenis niet te hebben ontbroken. De voltallige openingszitting werd in het beroemde Sheldonian Theatre, de plaats van alle grote universitaire plechtigheden te Oxford, gehouden. President was Sir HENRY DALE. Deze deelde onder andere mede dat de nestor der Engelse physiologen, leermeester van zo vele beroemde vakgenoten, Sir CHARLES SHERRINGTON, om gezondheidsredenen verhinderd was het congres bij te wonen, maar zijn beste wensen had gezonden. Voorts deelde hij mede, dat de Physiological Society aan alle congresdeelnemers een exemplaar aanbood van een herdruk van SHERRINGTON's beroemde werk, *The integrative action of the nervous system*, een der classieken van de physiologie. Dit geschenk werd door de congressisten op hoge prijs gesteld.

Na het openingswoord volgden korte redevoeringen van deelnemers uit verschillende landen. Nadat de traditionele congresphoto was genomen, konden de eigenlijke werkzaamheden een aanvang nemen.

Zoals ik reeds opmerkte was de Woensdagmiddag gereserveerd voor uitstapjes. Velen echter gaven er — mijns inziens terecht — de voorkeur aan die middag te gebruiken om door Oxford te dwalen en hetzij voor de eerste maal, hetzij wederom onder de bekoring te komen van het eigenaardige half monastieke, half chevalereske karakter van het prachtige stadje en aldus iets te leren meevoelen van de macht der traditie welke de Universiteit van Oxford zo zeer kenmerkt; om zich te verlustigen aan de architectonische schoonheden waaraan Oxford ondanks alle bijmengselen van 19e-eeuwse gothiek zo rijk is, of om te gast te gaan in de Bodleian Library, die mede tot de belangrijkste en de schoonste bibliotheken der wereld behoort.

De Donderdag en de Vrijdagochtend waren wederom overvuld met wetenschappelijke voordrachten, demonstraties en films, en reeds Vrijdagmiddag 2.15 uur werd, wederom in het Sheldonian Theatre, de plenaire sluitingszitting gehouden. Bij deze gelegenheid werden eredoctoraten verleend aan:

KROGH (Kopenhagen, NOBEL-prijswinnaar: ademhalings- en stofwisselings-onderzoek), HOUSSAY (Buenos Aires, ontdekker van het diabetogene hormon der hypophyse), GASSER (New York, NOBEL-prijswinnaar, zenuwphysioloog, die het eerste de cathodestraal-oscillograaf voor physiologisch onderzoek gebruikte), SZENT-GYÖRGI (Szeged, NOBEL-prijswinnaar, ontdekker van het vitamine C) en BEST (Toronto, NOBEL-prijswinnaar, met BANTING ontdekker van het insuline). Het ceremonieel bij de verlening van deze eredoctoraten was vrij gering; de gehele zaak was binnen een kwartier afgelopen.

Ten slotte werd bij monde van LILJESTRAND (Stockholm) namens het internationale comité medegedeeld, dat het volgende congres in 1950 te Kopenhagen zal plaats vinden.

Namens de deelnemers werd aan SHERRINGTON een tot dit doel gebonden exemplaar van zijn boek, voorzien van een opdracht, toegezonden. Voor de Zaterdag had de Pharmacological Society een bijeenkomst te Londen georganiseerd, waaraan door circa 100 leden van het physiologencongres werd deelgenomen.

Velen hadden gehoopt dat de gelegenheid, geboden door de aanwezigheid van physiologen en vertegenwoordigers der physiologenverenigingen uit vrijwel alle landen behalve Duitsland en Japan, zou worden aangegrepen om te komen tot het

stichten van een internationale physiologenorganisatie. Dit zou van groot belang zijn niet slechts voor de uitwisseling van onderzoekers en docenten, doch ook voor het treffen van een doelmatige regeling voor literatuuruitwisseling en referatendienst, om van andere voordelen niet te spreken. Van dit alles gebeurde niets.

Het is in dit verband van belang te vermelden, dat voor de Woensdagavond een voordracht van NEEDHAM, die thans te Parijs voor de Unesco werkzaam is, over internationale samenwerking in de physiologie op het programma stond. Ook NEEDHAM bleek echter verhinderd te zijn en als gevolg ging de aangekondigde voordracht, die wellicht niet slechts tot een vruchtbare discussie doch ook tot het uitwerken van voorlopige plannen zou hebben kunnen aanleiding geven, niet door. Naar het scheen waren de officiële vertegenwoordigers van de Amerikaanse physiologenvereniging zeer geporteerd voor het stichten van een internationale organisatie binnen het kader van de Unesco, terwijl de Engelsen van een organisatie in Unesco-verband niets wilden weten. Men kreeg sterk de indruk, dat de Engelsen het wegblijven van NEEDHAM, die in Engeland allerm minst persona grata is, niet betreurden. De consequentie van dit alles is echter, dat de vertegenwoordigers van de physiologenverenigingen uit andere landen geen schijn van kans kregen om ook maar een suggestie te doen, terwijl de congrespresident tijdens de gehele duur van het congres vrijwel onvindbaar was. Men kon dus niet anders doen dan LILJESTRAND's mededeling, dat het volgende congres te Kopenhagen zal worden gehouden, voor kennisgeving aannemen (natuurlijk met het obligate applaus) en uiteengaan in het bewustzijn, dat het nu weer tenminste 3 jaar zal duren eer ook maar de mogelijkheid bestaat van een vruchtbare gedachtenwisseling betreffende de internationale organisatie der physiologie.

Hij die op zijn deelneming aan het congres terugziet, zal dankbaar zijn voor de goede zorgen waarmede de Engelse gastheren de congressisten omringden. Hij zal gelukkig zijn een paar dagen in Oxford te hebben mogen doorbrengen. Hij zal in zijn overtuiging gesterkt zijn, dat het wenselijk ware het aantal deelnemers en bovenal het aantal voordrachten te beperken en daartegenover ten aanzien van deze voordrachten een scherpe selectie toe te passen. Hij zal ook de overtuiging hebben gekregen, dat het wenselijk is, dat een volgend congres in een aantal afzonderlijke secties wordt georganiseerd en dat over de belangrijke onderwerpen, die in vele plaatsen voorwerp van onderzoek uitmaken, door competente onderzoekers een algemeen referaat als inleiding tot een discussie wordt gegeven. Hij zal voorts van mening zijn, dat het bij een congres van dergelijke omvang strikt noodzakelijk is, dat men zich nauwkeurig houdt aan de in het programma vermelde tijden en ten slotte zal hij, ondanks alles, al in 1949 beginnen met zich te verheugen op zijn reis naar Kopenhagen in 1950.

Leiden, September 1947

J. W. DUYFF

ARTS EN SAMENLEVING

BESPREKINGEN

PSEUDO-DOMINANTE ERFELIJKHEID VAN DIABETES MELLITUS. — Bij het ontstaan van diabetes is zowel het milieu als de aanleg betrokken. Oorlog en distributie doen de sterfte dalen en wissen het verschil in morbiditeit bij man en vrouw door de schaarste aan snoeperij uit. De aanleg tot de ziekte is even onmiskenbaar. Eéneïge tweelingen tonen zich in een hoog percentage concordant. De percentages zijn des te hoger naarmate de onderzoeker meer geduld heeft, omdat tussen het uitbreken van de ziekte bij de ene partner en de andere partner soms vele jaren liggen.

Over het karakter der erfelijkheid lopen de meningen uiteen.